

Koll's Last Call

Ruim op tijd arriveer ik op de oude NDSM-werf in Amsterdam. Tegenover café Noorderlicht parkeer ik mijn auto. Stap uit en kijk rond over het braakliggende terrein tussen de Y-Helling en de Rhebergenloods. Op het gras staan twee grote witte tenten. In het midden een brandende vuurkorf. Een groepje jongeren zit er te praten en te eten. Alleen de waterpijp ontbreekt nog. Israëli's, dat kan niet missen! 'What's cooking the Israeli kitchen' is één van de programma onderdelen van het 'Festival Confronting Cultures, Israël op het podium'. Ik vraag of vanavond *Koll's Last Call*¹ gespeeld wordt. Dat klopt. Maar ik mag rustig even rondkijken, hoor! De voorstelling begint pas over een half uur. In de ITW-hal. We lopen er straks gezamenlijk naar toe! Achter mij hoor ik roepen: 'We hebben een klant.'

Ik slenter over het terrein, maar zie geen bekenden. In één van beide tenten staat een drietal video-installaties opgesteld. Ik loop naar binnen en bekijk die van Yael Bartana. 'Mary Koszmary' (Marie Nachtmerrie) is een korte film waarin de jonge Poolse socialist Slawomir Sierakowski in een bijna leeg en overwoekerd stadion een oproep doet aan drie miljoen Joden om terug te keren naar Polen: „Dit is een oproep! Niet aan de doden, maar aan de levenden. Joden, we hebben jullie nodig. Kom terug, want zonder jullie zitten wij gevangen in het verleden”. De twee andere video-installaties zijn van Itama Gilboa. *Rijjtjeshuizen* bestaat uit acht minutieuze houten huisjes met piepkleine beeldschermpjes. Nederlanders vertellen hoe het is om in Israël te wonen. De tegenhanger van *Rijjtjeshuizen* heet *I Want To Be Green* en vertelt over ervaringen van jonge Israëli's die in Nederland leven. Wat is het beste van Nederland? Dat het niet Israël is. En het beste van Israël? Dat het niet Nederland is.

Voor ik het weet is het acht uur en moet ik me haasten om het groepje theatergangers in te halen. Even later speelt Nevo Kimchi in zijn eentje *Koll's Last Call*. Het gaat over een zekere Michael Koll, die op het punt staat voor één jaar de bak in te draaien. Vlak voordat hij de gevangenispoort betreedt, ontvangt hij echter een mysterieus telefoontje, dat zijn leven volledig op de kop lijkt te zetten. Een uur lang luister ik ademloos hoe Michael Koll vanaf een houten bank niets anders doet dan telefoneren met vrienden en familieleden. Hij ratelt in een rap Hebreeuws dat ik niet kan verstaan. Achter hem staat een groot scherm waarop in het Engels het gesprokene leesbaar wordt. Als een razende vliegen mijn ogen over de tekst, maar de mimiek van Nevo Kimchi is natuurlijk veel spannender om naar te kijken. Het wordt een wedstrijd tussen kijken en lezen, waarin beiden onvoldoende aan hun trekken komen.

Na de voorstelling loop ik behoorlijk dizzy terug naar de twee tenten en de nog steeds brandende vuurkorf. Ter plekke beluister ik een interview met Ilan den Boer. Hij is één van de organisatoren van *Confronting Cultures*. Bij de voorbereidingen van het festival vroeg hij zich af wat kunst kan toevoegen aan een politieke situatie. Met instemming citeert *Koll's Last Call*

hij Yael Bartana, die Israël “ondanks alles” nog steeds haar thuis noemt.

“Zij houdt niet van het land zoals het nu is. Zij is het niet eens met de politiek van Israël. Maar haar jeugd en haar herinneringen zijn daar. Zij zou haar kunst nergens anders over kunnen maken.” Voor Ilan den Boer geldt hetzelfde. Hij zou liever met 200 kilometer per uur tegen een muur rijden, dan thuis blijven zitten en de zielloosheid laten overwinnen. “Ik kan de situatie niet oplossen, maar ik kan er wel iets mee doen”. Zoals de Belgische schrijver Tom Lanoye onlangs over zijn *Monstertriologie* schreef: “Ik wil een niet zo vrolijk verhaal vertellen en daar dan zo mooi mogelijk in klagen en vloeken”².

Reinier Gosker

¹ In 2007 was *Koll's Last Call* van Joshua Sobol te zien op Theatroneto, Israëls grootste festival voor monologen. De voorstelling werd zeer goed ontvangen door pers en publiek en acteur Nevo Kimchi won de prijs voor Beste Acteur.

² *Vrij Nederland*, nr. 35, augustus 2008, pag. 67